

Sekreterare

Peter Åkerhammar

Deltagare:

Johan Antti, Länsstyrelsen Norrbotten
Åsa Bjelkeby, Tillväxtverket
Maria Sunér Fleming, SveMin
Margaretha Groth, Vinnova
Pierre Heeroma, LKAB
Håkan Pihl, Nordkalk Oy
Stefan Romedahl, Boliden Mineral AB
Jonas Rudberg, Naturskyddsföreningen
Staffan Sandström, Zinkgruvan Mining AB
Brita Iren Thomasson, Sametinget
Karin Comstedt Webb, HeidelbergCement Sweden

Förhinder:

Uwe Fortkamp, Naturvårdsverket
Marita Stinnerbom, Sametinget

Anneli Wirtén, SGU, ordförande
Kaj Lax, SGU, vice ordförande
Åsa Persson, Bergsstaten
Erika Ingvald, SGU
Peter Åkerhammar, sekreterare, SGU

SGUs gruvnäringsråd 1 december 2020

1. Inledning

Ordförande hälsade alla välkomna till sitt första möte i gruvnäringsrådet, vilket också var det första digitala mötet i gruvnäringsrådet. Jonas Rudberg anmälde en övrig fråga och dagordningen fastställdes.

2. Föregående mötesprotokoll

Vår mötet i april 2020 ställdes in pga. pandemin. Från mötet den 30 september 2019 togs kort upp den workshop om MineFacts som hölls. Det finns numera en särskild webbplats: <https://www.minefacts.eu>

3. Presentationsrunda

En något längre presentationsrunda följdes med aktuell information från resp. deltagare. Jonas Rudberg berättade bl.a. att han har deltagit som expert i SOU-utredningen om alunskiffer där han lämnade ett särskilt yttrande. Margaretha Groth berättade kort om det strategiska innovationsprogrammet för gruv- och metallutvinning, Swedish Mining Innovation (tidigare SIP STRIM). Maria Sunér Fleming informerade om att SveMin inom kort lanserar webbplatsen Den Svenska Gruvan och med marknadsföring i andra medier för att öka kunskapen om branschen och behovet av metaller och mineral. Vidare kommer SveMin också lansera en färdplan för biologisk mångfald kopplat till gruvnäringen (Mining with Nature). Stefan Romedahl redogjorde för den stora andelen av basmetaller som Europa behöver importera (t.ex. 65 % av all zink och 88% av all koppar). Åsa Bjelkeby berättade kort om den handbok för kommuner som Tillväxtverket gjorde inom ramen för mineralstrategin och som nyligen har uppdaterats (juni 2020).

4. Presentation om tillståndsprocessen (minerallagen)

Åsa Person presenterade och förklarade hur tillståndsprocessen enligt minerallagen går till. Vidare informerade Åsa att nya blanketter för ansökningar av undersökningstillstånd och om förlängningar lanseras snart på Bergsstaten webbplats. En vägledning från SGU angående förlängningar av undersökningstillstånd kommer under första halvåret 2021. Åsa berättade också att en lagrådsremiss är ute där alla undersökningstillstånd får 1-års förlängning med anledning av coronapandemin.

Bergsstaten avslag LKABs ansökan om förlängning av undersökningstillståndet Lappmalmen nr 3. LKAB fick rätt hos förvaltningsrätten men Bergsstaten har överklagat beslutet till kammarrätten. Bergsstaten behöver inte nödvändigtvis få rätt men vill få ökad tydlighet och praxis.

Pierre Heeroma kommenterade att geologin inte tar hänsyn till fastighetsgränser och att geofysiska arbeten borde anses vara betydande arbeten, inte bara borrhningar. Projektområdet i sig är mycket intressant. Stefan Romedahl informerade om Bolidens kopparkopparprojekt Laver utanför Älvsbyn där bolaget redan har investerat 300 miljoner kronor och som har legat hos regeringen ett par år. Stefan ansåg att det behövs mer samverkan bland myndigheter och andra för att få en bättre förutsägbarhet i processen.

5. Information från SGU

Ordförande informerade kort om vissa organisatoriska förändringar på SGU. För att få en mer central styrning av IT-resurser kommer en avdelning för IT och digitalisering att inrättas fr.o.m. 1 januari 2021. Ordförande berättade vidare att den treåriga grundvattensatsningen som SGU har haft extramedel till tar slut vid årsskiftet. I budgetproppen har aviserats ett regeringsuppdrag om sekundära resurser till SGU tillsammans med Naturvårdsverket.

Kaj Lax informerade kort om det regeringsuppdrag SGU har tillsammans med Energimyndigheten och Naturvårdsverket om en hållbar batterivärdekedja, där en delredovisning sker i februari 2021. Kaj berättade vidare om att fr.o.m. 1 januari 2021 träder alla delar i EU:s konfliktmineralförordning i kraft. SGU är utsedd som nationell behörig myndighet enligt förordningen. Han berättade också om ett ökat stöd till regeringskansliet i frågor om bl.a. industriutsläppsdirektivet (IED) och Minamatakonventionen. SGU har också varit med i arbetet som Fossilfritt Sverige drivit om en svensk strategi för en hållbar batterivärdekedja som presenteras den 2 december 2020.

Även nygamla diskussioner om försörjningstrygghet/-beredskap har dykt upp i kölvattnet av coronapandemin. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) har nyligen redovisat ett regeringsuppdrag om detta: <https://www.foi.se/nyheter-och-press/nyheter/2020-11-17-nationell-forsorjningsberedskap---vagen-framat.html>

Både Karin Comstedt Webb och Håkan Pihl flikade in att ämnet är intressant och ger gärna input om beredskapsdiskussionen avseende kalk vilket är helt centralt för bygg- och anläggningssektorn. Stefan Romedahl fyllde på med att försörjningsberedskap är också viktigt ur ett europeiskt perspektiv.

Brita Iren Thomasson nämnde kort rapporten ”Omtvistade landskap” om konkurrerande markanvändning och kumulativa effekter som Naturvårdsverket har publicerat:

<https://www.naturvardsverket.se/Documents/publ-filer/978-91-620-6908-7.pdf?pid=25984>

6. Övriga frågor

Jonas Rudberg informerade kort om Naturskyddsföreningens mineralhierarki inspirerad av den s.k. avfallstrappan (<https://www.naturskyddsforeningen.se/mineralhierarki>).

7. Kommande möte

Planen är att ha två möten per år – ett digitalt och ett fysiskt. Sekreteraren skickar förslag på datum via Doodle. Första mötet blir digitalt och hålls under våren 2021. Beroende på situationen med pandemin så kan möjligen mötet till hösten att hållas fysiskt som i så fall blir ett längre möte. Tillståndsprocesser, riksintressen, EU Sustainable Mining Principles, försörjningsberedskap var några föreslag att ta upp på kommande möten.

8. Avslutning

Ordförande tackade alla deltagare för ett givande möte med intressanta diskussioner.

Nedtecknat

Peter Åkerhammar

Sekreterare